

ZAKON

O DRŽAVNOJ UPRAVI

("Sl. glasnik RS", br. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 i 30/2018 - dr. zakon)

I OSNOVNE ODREDBE

Položaj i sastav državne uprave

Član 1

Državna uprava je deo izvršne vlasti Republike Srbije koji vrši upravne poslove u okviru prava i dužnosti Republike Srbije (u daljem tekstu: poslovi državne uprave).

Državnu upravu čine ministarstva, organi uprave u sastavu ministarstava i posebne organizacije (u daljem tekstu: organi državne uprave).

Obrazovanje i delokrug organa državne uprave

Član 2

Organi državne uprave obrazuju se zakonom.

Delokrug organa državne uprave određuje se zakonom.

Nadzor nad organima državne uprave

Član 3

Rad organa državne uprave podleže nadzoru Vlade.

Narodna skupština nadzire rad organa državne uprave preko nadzora nad radom Vlade i članova Vlade.

Preko upravnog spora sudovi nadziru zakonitost pojedinačnih akata organa državne uprave donesenih u upravnim stvarima.

Poveravanje poslova državne uprave

Član 4

Pojedini poslovi državne uprave zakonom se mogu poveriti autonomnim pokrajinama, opštinama, gradovima i gradu Beogradu, javnim preduzećima, ustanovama, javnim agencijama i drugim organizacijama (u daljem tekstu: imaooci javnih ovlašćenja).

Odgovornost za štetu

Član 5

Za štetu koju svojim nezakonitim ili nepravilnim radom organi državne uprave prouzrokuju fizičkim i pravnim licima odgovara Republika Srbija.

Imaoci javnih ovlašćenja sami odgovaraju za štetu koju svojim nezakonitim ili nepravilnim radom prouzrokuju fizičkim i pravnim licima u vršenju poverenih poslova državne uprave.

Afirmativne mere

Član 5a

Organi državne uprave staraju se u skladu sa Ustavom, zakonima i drugim aktima o sprovođenju posebnih mera radi postizanja pune ravnopravnosti lica ili grupe lica koja su suštinski u nejednakom položaju sa ostalim građanima.

Finansiranje rada organa državne uprave

Član 6

Sredstva za rad organa državne uprave obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

II NAČELA DELOVANJA ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Samostalnost i zakonitost

Član 7

Organi državne uprave samostalni su u vršenju svojih poslova i rade u okviru i na osnovu Ustava, zakona, drugih propisa i opštih akata.

Stručnost, nepristrasnost i politička neutralnost

Član 8

Organi državne uprave postupaju prema pravilima struke, nepristrasno i politički neutralno i dužni su da svakom omoguće jednaku pravnu zaštitu u ostvarivanju prava, obaveza i pravnih interesa.

Delotvornost u ostvarivanju prava stranaka

Član 9

Organi državne uprave dužni su da strankama omoguće brzo i delotvorno ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa.

Srazmernost. Poštovanje stranaka

Član 10

Kad rešavaju u upravnom postupku i preduzimaju upravne radnje, organi državne uprave dužni su da koriste ona sredstva koja su za stranku najpovoljnija ako se i njima postižu svrha i cilj zakona.

Organi državne uprave dužni su da poštuju ličnost i dostojanstvo stranaka.

Javnost rada

Član 11

Rad organa državne uprave je javan.

Organi državne uprave dužni su da javnosti omoguće uvid u svoj rad, prema zakonu kojim se uređuje slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

III POSLOVI DRŽAVNE UPRAVE

1. Učestvovanje u oblikovanju politike Vlade

Član 12

Organi državne uprave pripremaju nacрте zakona, druge propise i opšte akte za Vladu i predlažu Vladi strategije razvoja i druge mere kojima se oblikuje politika Vlade.

Organ uprave u sastavu ministarstva učestvuje u oblikovanju politike Vlade preko ministarstva.

2. Praćenje stanja

Član 13

Organi državne uprave prate i utvrđuju stanje u oblastima iz svoga delokruga, proučavaju posledice utvrđenog stanja i, zavisno od nadležnosti, ili sami preduzimaju mere ili predlažu Vladi donošenje propisa i preduzimanje mera na koje je ovlašćena.

3. Izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata

Pojam

Član 14

Organi državne uprave izvršavaju zakone, druge propise i opšte akte Narodne skupštine i Vlade tako što donose propise, rešavaju u upravnim stvarima, vode evidencije, izdaju javne isprave i preduzimaju upravne radnje (u daljem tekstu: izvršni poslovi).

Organ uprave u sastavu ministarstva ne može donositi propise.

Za preduzimanje upravnih radnji kojima se poseže u ličnu slobodu i bezbednost, fizički i psihički integritet, imovinu i ostala ljudska prava i slobode organi državne uprave moraju imati neposredni osnov u zakonu.

Propisi koje donose organi državne uprave

Član 15

Ministarstva i posebne organizacije donose pravilnike, naredbe i uputstva.

Pravilnikom se razrađuju pojedine odredbe zakona ili propisa Vlade.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje neko ponašanje u jednoj situaciji koja ima opšti značaj.

Uputstvom se određuje način na koji organi državne uprave i imaoци javnih ovlašćenja izvršavaju pojedine odredbe zakona ili drugog propisa.

Pravilnici, naredbe i uputstva objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Ograničenja pri donošenju propisa

Član 16

Ministarstva i posebne organizacije mogu donositi propise samo kad su na to izričito ovlašćeni zakonom ili propisom Vlade.

Ministarstva i posebne organizacije ne mogu propisom određivati svoje ili tuđe nadležnosti, niti fizičkim i pravnim licima ustanovljavati prava i obaveze koje nisu već ustanovljene zakonom.

Rešavanje u upravnim stvarima

Član 17

Organi državne uprave rešavaju u upravnim stvarima i donose upravne akte.

Organi državne uprave rešavaju o žalbama i vanrednim pravnim sredstvima na upravne akte koje su doneli oni ili imaoци javnih ovlašćenja, prema zakonu.

4. Inspekcijски nadzor

Član 18

Inspekcijским nadzorom organi državne uprave ispituju sprovođenje zakona i drugih propisa neposrednim uvidom u poslovanje i postupanje fizičkih i pravnih lica i, zavisno od rezultata nadzora, izriču mere na koje su ovlašćeni.

Inspekcijски nadzor uređuje se posebnim zakonom.

5. Staranje o javnim službama

Član 19

Organi državne uprave staraju se da se rad javnih službi odvija prema zakonu.

Pri tome organi državne uprave vrše poslove i preduzimaju mere na koje su ovlašćeni zakonom.

6. Razvojni poslovi

Član 20

Organi državne uprave podstiču i usmeravaju razvoj u oblastima iz svoga delokruga, prema politici Vlade.

7. Ostali stručni poslovi

Član 21

Organi državne uprave prikupljaju i proučavaju podatke u oblastima iz svoga delokruga, sačinjavaju analize, izveštaje, informacije i druge materijale i vrše druge stručne poslove kojima doprinose razvoju oblasti iz svog delokruga.

IV UREĐENJE ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

1. Ministarstva

Obrazovanje ministarstava

Član 22

Ministarstvo se obrazuje za poslove državne uprave u jednoj ili više međusobno povezanih oblasti.

Ministar

Član 23

Ministarstvom rukovodi ministar.

Ministar predstavlja ministarstvo, donosi propise i rešenja u upravnim i drugim pojedinačnim stvarima i odlučuje o drugim pitanjima iz delokruga ministarstva.

Ministar je odgovoran Vladi i Narodnoj skupštini za rad ministarstva i stanje u svim oblastima iz delokruga ministarstva.

Državni sekretar

Član 24

Ministarstvo može da ima jednog ili više državnih sekretara, koji za svoj rad odgovaraju ministru i Vladi.

Državni sekretar pomaže ministru u okviru ovlašćenja koja mu on odredi. Ministar ne može ovlastiti državnog sekretara za donošenje propisa, niti za glasanje na sednicama Vlade.

Kad ministarstvo ima više državnih sekretara, ministar pismeno ovlašćuje jednog od njih da ga zamenjuje dok je odsutan ili sprečen.

Državni sekretar je funkcioner koga postavlja i razrešava Vlada na predlog ministra i njegova dužnost prestaje s prestankom dužnosti ministra.

Državni sekretar podleže istim pravilima o nespojivosti i sukobu interesa kao i član Vlade.

Pomoćnik ministra

Član 25

Ministarstvo ima pomoćnike ministra, koji za svoj rad odgovaraju ministru.

Pomoćnik ministra rukovodi zaokruženom oblašću rada ministarstva za koju se obrazuje sektor.

Pomoćnika ministra postavlja Vlada na pet godina, na predlog ministra, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Sekretar ministarstva

Član 26

Ministarstvo može da ima sekretara ministarstva, koji za svoj rad odgovara ministru.

Sekretar ministarstva pomaže ministru u upravljanju kadrovskim, finansijskim, informatičkim i drugim pitanjima i u usklađivanju rada unutrašnjih jedinica ministarstva i saraduje sa drugim organima.

Sekretara ministarstva postavlja Vlada na pet godina, na predlog ministra, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Posebni savetnici ministra

Član 27

Ministar može imenovati najviše tri posebna savetnika.

Posebni savetnik ministra po nalogu ministra priprema predloge, sačinjava mišljenja i vrši druge poslove za ministra.

Prava i obaveze posebnog savetnika ministra uređuju se ugovorom, prema opštim pravilima građanskog prava, a naknada za rad prema merilima koja odredi Vlada.

Broj posebnih savetnika ministra određuje se aktom Vlade za svako ministarstvo.

2. Organi uprave u sastavu ministarstava

Uslovi za obrazovanje

Član 28

Ministarstvo može da ima jedan ili više organa uprave u svom sastavu (u daljem tekstu: organ u sastavu).

Organ u sastavu obrazuje se za izvršne odnosno inspeksijske i s njima povezane stručne poslove, ako njihova priroda ili obim zahtevaju veću samostalnost od one koju ima sektor u ministarstvu.

Organ u sastavu može steći svojstvo pravnog lica kad je to zakonom određeno.

Vrste organa u sastavu

Član 29

Vrste organa u sastavu su uprave, inspektorati i direkcije.

Uprava se obrazuje za izvršne i s njima povezane inspekcijske i stručne poslove, inspektorat za inspekcijske i s njima povezane stručne poslove, a direkcija - za stručne i s njima povezane izvršne poslove koji se, po pravilu, odnose na privredu.

Direktor organa u sastavu

Član 30

Organom u sastavu rukovodi direktor, koji za svoj rad odgovara ministru.

Direktor rešava u upravnim stvarima iz delokruga organa u sastavu i odlučuje o pravima i dužnostima zaposlenih u organu u sastavu.

Direktora postavlja Vlada na pet godina, na predlog ministra, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Pomoćnik direktora organa u sastavu

Član 31

S obzirom na prirodu i obim poslova, organ u sastavu može imati jednog ili više pomoćnika direktora.

Pomoćnik direktora rukovodi poslovima u jednoj ili više međusobno povezanih oblasti rada organa u sastavu i za svoj rad odgovara direktoru i ministru.

Pomoćnika direktora postavlja Vlada na pet godina, na predlog ministra, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Odnos ministarstva i organa u sastavu. Odnos Vlade i Narodne skupštine i organa u sastavu

Član 32

Poslove iz svoga delokruga organ u sastavu vrši samostalno.

Ipak, ministar usmerava rad organa u sastavu i donosi propise iz njegovog delokruga.

Organ u sastavu pred Vladom i Narodnom skupštinom predstavlja ministar.

Ovlašćenja prema organima državne uprave, kad se odnose na organ u sastavu, Vlada i Narodna skupština ostvaruju preko ministarstva u čijem sastavu je organ.

3. Posebne organizacije

Uslovi za obrazovanje

Član 33

Posebna organizacija obrazuje se za stručne i s njima povezane izvršne poslove čija priroda zahteva veću samostalnost od one koju ima organ u sastavu.

Vrste posebnih organizacija

Član 34

Vrste posebnih organizacija su sekretarijati i zavodi, a zakonom se mogu obrazovati i posebne organizacije s drukčijim nazivom.

Sekretarijat se obrazuje za stručne poslove značajne za sve organe državne uprave i s njima povezane izvršne poslove, a zavod za stručne poslove koji iziskuju primenu posebnih metoda i saznanja i s njima povezane izvršne poslove.

Posebna organizacija može steći svojstvo pravnog lica kad je to zakonom određeno.

Direktor posebne organizacije

Član 35

Posebnom organizacijom rukovodi direktor, koji za svoj rad odgovara Vladi.

Direktora postavlja Vlada na pet godina, na predlog predsednika Vlade, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Vlada može postaviti direktora posebne organizacije iz reda nastavnika visokoškolske ustanove u Republici Srbiji.

Lice iz stava 3. ovog člana postavlja se na predlog predsednika Vlade, na pet godina, i može nastaviti da obavlja poslove nastavnika visokoškolske ustanove.

Zamenik direktora posebne organizacije

Član 36

Posebna organizacija može imati zamenika direktora, koji za svoj rad odgovara direktoru.

Zamenik direktora pomaže direktoru u okviru ovlašćenja koja mu on odredi i zamenjuje ga dok je odsutan ili sprečen. Direktor ne može ovlastiti zamenika na donošenje propisa.

Zamenika direktora postavlja Vlada na pet godina, na predlog direktora, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, zamenik direktora posebne organizacije može biti nastavnik visokoškolske ustanove u Republici Srbiji, pod uslovom da direktor te posebne organizacije nije istovremeno nastavnik visokoškolske ustanove u Republici Srbiji.

Lice iz stava 4. ovog člana postavlja se na predlog direktora, na pet godina, i može nastaviti da obavlja poslove nastavnika visokoškolske ustanove.

Pomoćnik direktora posebne organizacije

Član 37

Posebna organizacija ima jednog ili više pomoćnika direktora, koji za svoj rad odgovaraju direktoru.

Pomoćnik direktora rukovodi zaokruženom oblašću rada posebne organizacije za koju se obrazuje sektor.

Pomoćnika direktora postavlja Vlada na pet godina, na predlog direktora, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

4. Upravni okrugi

Pojam upravnog okruga

Član 38

Upravni okrug obrazuje se radi vršenja poslova državne uprave izvan sedišta organa državne uprave.

U upravnom okrugu organi državne uprave mogu, po sopstvenoj odluci, da vrše jedan ili više sledećih poslova državne uprave: da rešavaju u upravnim stvarima u prvom stepenu odnosno o žalbi kad su u prvom stepenu rešavali imaoći javnih ovlašćenja, da vrše nadzor nad radom imalaca javnih ovlašćenja i da vrše inspekcijски nadzor.

Organ državne uprave koji odluči da u upravnom okrugu vrši jedan ili više poslova državne uprave obrazuje aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta svoju okružnu područnu jedinicu.

Način obrazovanja upravnih okruga

Član 39

Upravne okruge obrazuje Vlada uredbom, kojom određuje i područja i sedišta upravnih okruga.

Vlada je dužna da područje upravnog okruga tako odredi da ono omogući racionalan i delotvoran rad okružnih područnih jedinica organa državne uprave.

Uredbom kojom obrazuje upravne okruge Vlada određuje i uslove pod kojima organi državne uprave mogu obrazovati područne jedinice za dva ili više upravna okruga, jednu ili više opština, grad ili autonomnu pokrajinu.

Načelnik upravnog okruga

Član 40

Upravni okrug ima načelnika, koji za svoj rad odgovara ministru nadležnom za poslove uprave i Vladi.

Načelnik upravnog okruga usklađuje rad okružnih područnih jedinica i prati primenu direktiva i instrukcija koje su im izdate; prati ostvarivanje planova rada okružnih područnih jedinica i stara se o uslovima za njihov rad; prati rad zaposlenih u okružnim područnim jedinicama i predlaže pokretanje disciplinskog postupka protiv njih; saraduje sa područnim jedinicama organa državne uprave koje nisu obrazovane za područje okruga; saraduje sa opštinama i gradovima i vrši druge poslove određene zakonom.

Načelnik upravnog okruga je funkcioner koga na četiri godine postavlja i razrešava Vlada na predlog ministra nadležnog za poslove uprave.

Stručna služba upravnog okruga

Član 41

U upravnom okrugu postoji stručna služba upravnog okruga, zadužena za stručnu i tehničku potporu načelniku upravnog okruga i za poslove zajedničke svim okružnim područnim jedinicama organa državne uprave.

Stručnom službom upravnog okruga rukovodi načelnik upravnog okruga, koji odlučuje i o pravima i dužnostima zaposlenih u stručnoj službi.

Ministarstvo nadležno za poslove uprave nadzire svrsishodnost rada stručne službe upravnog okruga, prati osposobljenost zaposlenih u njoj i izdaje joj instrukcije.

Na stručnu službu upravnog okruga primenjuju se propisi o državnoj upravi.

Savet upravnog okruga

Član 42

Upravni okrug ima Savet upravnog okruga, koji usklađuje odnose okružnih područnih jedinica organa državne uprave i opština i gradova sa područja upravnog okruga i daje predloge za poboljšanje rada upravnog okruga i okružnih i drugih područnih jedinica koje organi državne uprave imaju na području upravnog okruga.

Savet upravnog okruga čine načelnik upravnog okruga i predsednici opština i gradonačelnici gradova sa područja upravnog okruga.

Načelnik upravnog okruga dužan je da sve predloge Saveta upravnog okruga prosledi ministru nadležnom za poslove uprave i rukovodiocima organa državne uprave koji imaju područne jedinice na području upravnog okruga.

Način rada Saveta upravnog okruga određuje Vlada uredbom.

5. Unutrašnje uređenje organa državne uprave

Akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta

Član 43

Unutrašnje uređenje i sistematizacija radnih mesta u organima državne uprave zasnivaju se na načelima koja određuje Vlada uredbom.

Akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u ministarstvu i organu u sastavu donosi ministar, u posebnoj organizaciji - direktor, a u stručnoj službi upravnog okruga - načelnik upravnog okruga.

Akt o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta ne može stupiti na snagu dok na njega Vlada ne da saglasnost.

Direktive

Član 44

Rukovodilac organa državne uprave može da izdaje direktive kojima određuje način rada, postupanja i ponašanja zaposlenih u organu državne uprave.

Direktivom se ne može određivati način postupanja i rešavanja u upravnoj stvari.

V UNUTRAŠNJI NADZOR

1. Pojam i oblici unutrašnjeg nadzora

Član 45

Unutrašnji nadzor jeste nadzor koji organi državne uprave vrše nad drugim organima državne uprave i imaocima javnih ovlašćenja u vršenju poverenih poslova državne uprave.

Unutrašnji nadzor sastoji se od nadzora nad radom, od inspekcijskog nadzora preko upravne inspekcije i od drugih oblika nadzora uređenih posebnim zakonom.

Upravna inspekcija uređuje se posebnim zakonom.

2. Nadzor nad radom

Pojam i predmet nadzora nad radom

Član 46

Nadzor nad radom sastoji se od nadzora nad zakonitošću rada i nadzora nad svrsishodnošću rada organa državne uprave i imalaca javnih ovlašćenja u vršenju poverenih poslova državne uprave.

Nadzorom nad zakonitošću rada ispituje se sprovođenje zakona i drugih opštih akata, a nadzorom nad svrsishodnošću rada delotvornost i ekonomičnost rada i svrhovitost organizacije poslova.

Ministarstvo ne može vršiti nadzor nad radom drugog ministarstva.

Opšta ovlašćenja u vršenju nadzora nad radom

Član 47

Organ državne uprave ovlašćen je da u vršenju nadzora nad radom:

- 1) zahteva izveštaje i podatke o radu;
- 2) utvrdi stanje izvršavanja poslova, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mere i rok za njihovo otklanjanje;
- 3) izdaje instrukcije;
- 4) naloži preduzimanje poslova koje smatra potrebnim;
- 5) pokrene postupak za utvrđivanje odgovornosti;
- 6) neposredno izvrši neki posao ako oceni da se drukčije ne može izvršiti zakon ili drugi opšti akt;
- 7) predloži Vladi da preduzme mere na koje je ovlašćena.

Izveštaj o radu sadrži prikaz izvršavanja zakona, drugih opštih akata i zaključaka Vlade, preduzete mere i njihovo dejstvo i druge podatke.

Instrukcije

Član 48

Instrukcijom se usmerava organizacija poslova i način rada zaposlenih u organu državne uprave i imaocu javnih ovlašćenja u vršenju poverenih poslova državne uprave.

Instrukcijom se ne može određivati način postupanja i rešavanja u upravnoj stvari.

Nadzor nad radom organa u sastavu

Član 49

Nadzor nad radom organa u sastavu vrši ministarstvo u čijem sastavu je organ.

Ministarstvo pri tome ima sva opšta ovlašćenja u nadzoru nad radom koja su ovim zakonom propisana.

Nadzor nad radom posebne organizacije

Član 50

Zakonom može biti određeno ministarstvo koje vrši nadzor nad radom posebne organizacije.

Ministarstvo je u nadzoru nad radom posebne organizacije jedino ovlašćeno da zahteva izveštaje i podatke o radu posebne organizacije, utvrdi stanje izvršavanja poslova i upozori na uočene nepravilnosti, izdaje instrukcije i predloži Vladi da preduzme mere na koje je ovlašćena.

VI POSEBNE ODREDBE O IMAOCIMA JAVNIH OVLAŠĆENJA

1. Osnovne odredbe o vršenju poverenih poslova državne uprave

Položaj imalaca javnih ovlašćenja

Član 51

Pri vršenju poverenih poslova državne uprave imaoци javnih ovlašćenja imaju ista prava i dužnosti kao organi državne uprave.

Vlada i organi državne uprave zadržavaju i posle poveravanja poslova državne uprave odgovornost za njihovo izvršavanje.

Finansiranje poverenih poslova

Član 52

Sredstva za vršenje poverenih poslova državne uprave obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Donošenje propisa

Član 53

Kad je imaoцима javnih ovlašćenja povereno donošenje propisa, oni po prirodi i nazivu moraju da odgovaraju propisima koje donose organi državne uprave.

Imaoци javnih ovlašćenja dužni su da propis čije im je donošenje povereno objave u "Službenom glasniku Republike Srbije".

2. Ograničenja pri poveravanju poslova državne uprave

Član 54

Poslovi državne uprave vezani za oblikovanje politike Vlade ne mogu biti nikom povereni.

Poslovi inspekcijskog nadzora mogu biti povereni jedino organima autonomne pokrajine, opštine, grada i grada Beograda.

3. Nadzor nad radom imalaca javnih ovlašćenja u vršenju poverenih poslova državne uprave

a) Opšta ovlašćenja nadzornog organa

Član 55

Organ državne uprave koji vrši nadzor nad radom imalaca javnih ovlašćenja u vršenju poverenih poslova državne uprave određuje se zakonom (u daljem tekstu: nadzorni organ državne uprave).

Pri tome nadzorni organ državne uprave ima sva opšta ovlašćenja u nadzoru nad radom koja su ovim zakonom propisana.

b) Posebna ovlašćenja nadzornog organa

Preuzimanje poverenog posla

Član 56

Nadzorni organ državne uprave dužan je da neposredno izvrši povereni posao ako bi neizvršenje posla moglo da izazove štetne posledice po život ili zdravlje ljudi, životnu sredinu, privredu ili imovinu veće vrednosti.

Ako imalac javnih ovlašćenja i pored višestrukih upozorenja ne počne da vrši povereni posao ili ne počne da ga vrši pravilno ili blagovremeno, nadzorni organ državne uprave preuzima izvršenje posla, najduže na 120 dana.

Nadzor nad zakonitošću propisa imalaca javnih ovlašćenja

Član 57

Imalac javnih ovlašćenja dužan je da pre objavljivanja propisa pribavi od nadležnog ministarstva mišljenje o ustavnosti i zakonitosti propisa, a ministarstvo da njemu dostavi obrazloženi predlog kako da propis usaglasi sa Ustavom, zakonom, drugim propisom ili opštim aktom Narodne skupštine i Vlade.

Ako imalac javnih ovlašćenja ne postupi po predlogu ministarstva, ministarstvo je dužno da Vladi predloži donošenje rešenja kojim se poništava ili ukida propis imaoca javnog ovlašćenja ako on nije u saglasnosti s drugim propisom ili opštim aktom Narodne skupštine ili Vlade, a ako on nije u saglasnosti sa Ustavom ili zakonom, ministarstvo je dužno da predloži Vladi da ga obustavi od izvršenja i da pred Ustavnim sudom pokrene postupak za ocenu njegove ustavnosti ili zakonitosti.

Rešenje Vlade o poništavanju, ukidanju ili obustavi od izvršenja propisa stupa na snagu kad se objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije".

VII SUKOB NADLEŽNOSTI, REŠAVANJE O ŽALBI, IZUZEĆE

Nadležnost za rešavanje sukoba nadležnosti

Član 58

Sukob nadležnosti između organa državne uprave, između organa državne uprave i imaoca javnih ovlašćenja i između imalaca javnih ovlašćenja rešava Vlada.

Sukob nadležnosti između područnih jedinica organa državne uprave rešava rukovodilac organa državne uprave.

Nadležnost za rešavanje o žalbi

Član 59

O žalbi na prvostepeno rešenje područne jedinice organa državne uprave rešava ministar, odnosno direktor organa u sastavu u upravnim stvarima iz delokruga organa u sastavu, odnosno direktor posebne organizacije.

O žalbi na prvostepeno rešenje organa u sastavu rešava ministar.

Na prvostepeno rešenje ministarstva i posebne organizacije žalba se može izjaviti samo kad je to zakonom izričito određeno. O žalbi rešava Vlada.

O žalbi na prvostepeno rešenje imaoca javnih ovlašćenja doneseno u poverenim poslovima državne uprave rešava ministar, odnosno direktor organa u sastavu u upravnim stvarima iz delokruga organa u sastavu, odnosno direktor posebne organizacije, ako zakonom nije drukčije određeno.

Rešavanje o izuzeću službenog lica

Član 60

O izuzeću službenog lica u ministarstvu rešava ministar, a u organu u sastavu i posebnoj organizaciji - direktor.

O izuzeću direktora organa u sastavu rešava ministar, a o izuzeću ministra i direktora posebne organizacije rešava Vlada.

O izuzeću službenog lica u imaocu javnih ovlašćenja rešava rukovodilac nadležnog organa imaoca javnih ovlašćenja.

VIII ODNOS ORGANA DRŽAVNE UPRAVE SA DRUGIM ORGANIMA

1. Odnosi organa državne uprave sa Vladom

Usmerenja Vlade

Član 61

Vlada zaključcima usmerava organe državne uprave u sprovođenju politike i izvršavanju zakona i drugih opštih akata, usklađuje njihov rad i ministarstvima i posebnim organizacijama određuje rokove za donošenje propisa ako nisu određeni zakonom ili opštim aktom Vlade.

Vlada je dužna da na zahtev organa državne uprave zaključkom zauzme stav o pitanju iz njegovog delokruga.

Vlada može zaključkom naložiti organu državne uprave da prouči neko pitanje ili preduzme neki posao i da joj o tome pripremi poseban izveštaj.

Koordinaciona tela

Član 62

Vlada može osnivati koordinaciona tela radi usmeravanja pojedinih poslova iz delokruga više organa državne uprave.

Vlada određuje i zadatke koordinacionog tela, rukovođenje koordinacionim telom i sva druga pitanja vezana za rad koordinacionog tela.

Član 63*

(Prestalo da važi)

2. Međusobni odnosi organa državne uprave

Saradnja

Član 64

Organi državne uprave dužni su da sarađuju u svim zajedničkim pitanjima i da jedni drugima dostavljaju podatke i obaveštenja potrebna za rad.

Organi državne uprave osnivaju zajednička tela i projektne grupe radi izvršavanja poslova čija priroda zahteva učešće više organa državne uprave.

Osnivanje i rad zajedničkih tela i projektnih grupa bliže se određuju uredbom Vlade.

Priprema opštih akata

Član 65

U pripremi zakona i drugih opštih akata ministarstva i posebne organizacije pribavljaju mišljenja onih ministarstava i posebnih organizacija sa čijim delokrugom je povezano pitanje koje se uređuje.

Postupak pripreme zakona i drugih opštih akata bliže se uređuje poslovnikom Vlade.

Poslovi iz delokruga više organa državne uprave

Član 66

Poslom iz delokruga dva ili više organa državne uprave upravlja onaj organ državne uprave u čijem delokrugu je pretežni deo posla.

Rešavanje spornih pitanja

Član 67

Ako akt sporazumno donose dva ili više organa državne uprave, ili jedan organ uz saglasnost drugog, pa saglasnost izostane, o sporu odlučuje Vlada.

Vlada odlučuje i o svim pitanjima koja organi državne uprave sporazumno ne reše.

3. Odnosi organa državne uprave sa Narodnom skupštinom i predsednikom Republike

Član 68

Odnosi ministarstava i posebnih organizacija sa Narodnom skupštinom i predsednikom Republike zasnivaju se na pravima i dužnostima određenim Ustavom, zakonom i drugim opštim aktima.

Ministarstva i posebne organizacije dužni su da Narodnoj skupštini i predsedniku Republike preko Vlade proslede obaveštenja, objašnjenja i podatke vezane za njihove nadležnosti.

4. Odnosi organa državne uprave sa drugim državnim organima

Član 69

Odnosi organa državne uprave sa sudovima, javnim tužilaštvima i drugim državnim organima zasnivaju se na pravima i dužnostima određenim Ustavom, zakonom i drugim opštim aktima.

5. Odnos organa državne uprave sa organima autonomne pokrajine

Saradnja i obaveštavanje

Član 70

Odnosi organa državne uprave sa organima autonomne pokrajine zasnivaju se na saradnji i obaveštavanju u okviru Ustava, zakona i drugih opštih akata.

Staranje o zakonitosti odluka koje donose autonomne pokrajine u svom delokrugu

Član 71

Ministarstva prate ustavnost i zakonitost odluka koje donesu autonomne pokrajine u svom delokrugu.

Organ autonomne pokrajine dužan je da odluku koju donese dostavi u roku od 24 sata nadležnom ministarstvu, koje je dužno da u roku od 48 sati predloži Vladi da pokrene postupak za ocenu ustavnosti ili zakonitosti odluke ako smatra da ona nije u skladu sa Ustavom ili zakonom.

Ako Vlada u roku od 72 sata pokrene pred Ustavnim sudom postupak za ocenu ustavnosti ili zakonitosti odluke, Ustavni sud može do donošenja svoje odluke da odloži stupanje na snagu osporene odluke.

Nadzor nad izvršavanjem opštih akata autonomne pokrajine donesenim u njenom delokrugu

Član 72

Ako organ autonomne pokrajine ne izvršava opšti akt donesen u njenom delokrugu, nadležno ministarstvo nalaže mu da u roku od najviše 30 dana preduzme mere potrebne za izvršavanje opšteg akta.

Nadležno ministarstvo može odrediti da drugi organ autonomne pokrajine izvršava opšti akt ili najduže na 120 dana neposredno preuzeti izvršavanje opšteg akta, ako organ autonomne pokrajine ne preduzme mere koje su mu naložene.

U svakom slučaju, nadležno ministarstvo dužno je da postavi pitanje odgovornosti rukovodioca organa autonomne pokrajine.

Nadzor nad vršenjem poslova državne uprave poverenih autonomnoj pokrajini

Član 73

Pri nadzoru nad radom organa autonomne pokrajine u vršenju poverenih poslova državne uprave, organi državne uprave imaju sva opšta i posebna ovlašćenja koja prema ovom zakonu imaju u nadzoru nad radom drugih imalaca javnih ovlašćenja.

Sudska zaštita prava autonomne pokrajine

Član 74

Organ određen statutom autonomne pokrajine može Ustavnom sudu podneti žalbu za zaštitu prava autonomne pokrajine, ako smatra da je pojedinačnim aktom ili radnjom organa državne uprave ili organa opštine, grada ili grada Beograda povređeno neko Ustavom ili zakonom zajamčeno pravo autonomne pokrajine.

Žalba se može podneti u roku od 30 dana od dana dostavljanja akta, odnosno učinjene radnje, a u postupku pred Ustavnim sudom shodno se primenjuje zakon kojim se uređuju upravni sporovi.

6. Odnos organa državne uprave sa organima opština, gradova i grada Beograda

Član 75

Odnosi organa državne uprave sa organima opština, gradova i grada Beograda u pitanjima iz njihovog delokruga zasnivaju se na pravima i dužnostima određenim zakonom.

Pri nadzoru nad radom organa opština, gradova i grada Beograda u vršenju poverenih poslova državne uprave, organi državne uprave imaju sva opšta i posebna ovlašćenja koja prema ovom zakonu imaju u nadzoru nad radom drugih imalaca javnih ovlašćenja.

Pored ovlašćenja iz stava 2. ovog člana, organ državne uprave može predložiti organima dve ili više opština, odnosno organima opština i gradova, da zajednički obezbede izvršavanje određenih poverenih poslova pošto utvrdi da nisu u mogućnosti da te poslove efikasno izvršavaju.

Organi opština, odnosno opština i gradova, dužni su da se o predlogu izjasne u roku od 30 dana.

Ukoliko se prihvati predlog iz stava 3. ovog člana, ministarstvu nadležnom za lokalnu samoupravu se dostavlja sporazum o saradnji kojim se uređuje zajedničko izvršavanje poverenih poslova.

Saglasnost za zajedničko izvršavanje poverenih poslova daje Vlada na predlog ministarstva nadležnog za lokalnu samoupravu uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva odgovornog za izvršavanje poverenih poslova.

Uslovi i način zajedničkog izvršavanja poverenih poslova uređuju se uredbom Vlade.

7. Međusobni odnos organa državne uprave i odnos sa drugim organima i imaicima javnih ovlašćenja u postupku rešavanja o pravima, obavezama ili pravnim interesima stranaka

Član 75a

Organ državne uprave, u postupku rešavanja o pravima, obavezama ili pravnim interesima fizičkog ili pravnog lica, odnosno druge stranke, po službenoj dužnosti, u skladu sa zakonom, vrši uvid, pribavlja i obrađuje podatke iz evidencija, odnosno registara koje u skladu sa posebnim propisima vode drugi organi državne uprave, odnosno drugi državni organi, organi teritorijalne autonomije, jedinica lokalne samouprave i imaoći javnih ovlašćenja.

Vršenje uvida, pribavljanje i obrada podataka iz evidencija, odnosno registara koji se vode u elektronskom obliku u postupku iz stava 1. ovog člana vrši se putem informacionog sistema koji obezbeđuje sigurnost i zaštitu podataka o ličnosti.

U postupku iz stava 1. ovog člana organ državne uprave može vršiti uvid, pribavljati i obrađivati samo one podatke koji su zakonom ili posebnim propisom utvrđeni kao neophodni za rešavanje o određenom pravu, obavezi ili pravnom interesu stranke.

IX JAVNOST RADA I ODNOSI SA GRAĐANIMA

Obaveštavanje javnosti o radu organa državne uprave

Član 76

Organi državne uprave dužni su da obaveštavaju javnost o svom radu preko sredstava javnog informisanja i na drugi prikladan način.

Zaposleni koji su ovlašćeni za pripremu informacija i podataka vezanih za obaveštavanje javnosti odgovorni su za njihovu tačnost i blagovremenost.

Učešće javnosti u pripremi nacrtu zakona, drugih propisa i akata

Član 77

Organi državne uprave dužni su da obezbede uslove za učešće javnosti u toku pripreme nacrtu zakona, drugih propisa i akata, u skladu sa ovim zakonom.

Ministarstva i posebne organizacije dužni su da obaveste javnost putem svoje internet stranice i portala e-uprave o otpočinjanju izrade nacrtu zakona, pri čemu objavljuju i osnovne informacije o planiranim rešenjima koja će biti predložena.

Prilikom otpočinjanja pripreme nacrtu zakona kojim se bitno menja pravni režim u jednoj oblasti ili kojim se uređuju pitanja koja posebno zanimaju javnost, ministarstva i posebne organizacije putem svoje internet stranice i portala e-uprave objavljuju i polazni dokument koji sadrži prikaz problema u određenoj oblasti i njihovih uzroka, ciljeve i očekivane efekte donošenja zakona, kao i osnovna načela za uređivanje društvenih odnosa u toj oblasti, uključujući i prava i obaveze subjekata na koje se zakon odnosi (polazne osnove).

Ministarstva i posebne organizacije tokom pripreme nacrtu zakona sprovode konsultacije sa svim relevantnim subjektima, uključujući druge državne organe, relevantna udruženja, stručnu javnost, kao i druge zainteresovane strane, na način kojim se obezbeđuje otvorenost i delotvorno učešće javnosti u tom procesu.

Odredba stava 4. ovog člana shodno se primenjuje i prilikom pripreme podzakonskih akata kojima se razrađuju pojedine odredbe ili se određuje način izvršenja pojedinih odredaba zakona iz stava 3. ovog člana.

Ministarstva i posebne organizacije dužni su da u pripremi nacrtu zakona iz stava 3. ovog člana sprovedu javnu raspravu.

Sprovođenje javne rasprave u pripremi nacrtu zakona bliže se uređuje poslovníkom Vlade.

Ministarstvo nadležno za državnu upravu, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za javne politike priprema i donosi pravilnik kojim se uređuju smernice dobre prakse za ostvarivanje učešća javnosti u pripremi nacrtu zakona, drugih akata i propisa.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju u pripremi strategija razvoja, akcionih planova i drugih dokumenata javnih politika, ukoliko posebnim zakonom nije drugačije uređeno.

U pripremi strategije razvoja obavezno se sprovodi javna rasprava, u skladu sa poslovníkom Vlade.

Upravni dani

Član 78

Organi državne uprave mogu da vrše pojedine poslove u mestu izvan svog sedišta i sedišta područne jedinice, u upravnim danima.

Poslove koji se preduzimaju u upravnim danima i vreme i mesto održavanja upravnih dana određuje rukovodilac organa državne uprave.

Upravni dani oglašavaju se u mestima u kojima se održavaju.

Dužnost obaveštavanja stranaka i građana

Član 79

Organi državne uprave dužni su da na primeren način, pre svega u prostorijama u kojima rade sa strankama, obaveštavaju stranke o njihovim pravima, obavezama i načinu ostvarivanja prava i obaveza, svome delokrugu, o organu državne uprave koji nadzire njihov rad i načinu kontakta s njime i o drugim podacima bitnim za javnost rada i odnose sa strankama.

Organi državne uprave dužni su da pružaju informacije preko telefona i drugih sredstava veze kojima su tehnički opremljeni.

Davanje mišljenja

Član 80

Na traženje fizičkih ili pravnih lica, organi državne uprave dužni su da daju mišljenja o primeni odredaba zakona i drugih opštih akata, u roku od 30 dana.

Mišljenja organa državne uprave nisu obavezujuća.

Postupanje sa pritužbama

Član 81

Organi državne uprave dužni su da svima omoguće prikladan način za podnošenje pritužbi na svoj rad i na nepravilan odnos zaposlenih.

Na podnetu pritužbu organ državne uprave dužan je da odgovori u roku od 15 dana od dana prijema pritužbe, ako podnosilac pritužbe zahteva odgovor.

Organ državne uprave dužan je da najmanje jednom u 30 dana razmatra pitanja obuhvaćena pritužbama.

Odnos sa strankama

Član 82

Organi državne uprave moraju ostvariti primeren odnos sa strankama i primati stranke u toku radnog vremena.

Nedeljni i dnevni raspored radnog vremena i druga pitanja vezana za radno vreme u organima državne uprave uređuje Vlada.

Označavanje organa državne uprave

Član 83

Na zgradama u kojima su smešteni organi državne uprave ističu se naziv organa, grb i zastava Republike Srbije.

Na ulazu u službenu prostoriju ističu se lična imena, funkcija ili radno mesto lica koja u njoj rade, a na odgovarajućem mestu unutar zgrade ističe se raspored prostorija organa državne uprave.

X DRŽAVNI SLUŽBENICI

Član 84

Poslove iz delokruga organa državne uprave vrše državni službenici.

Državni službenik može da radi na poslovima državne uprave ako je položio državni stručni ispit, prema zakonu kojim se uređuje položaj državnih službenika.

Za vođenje upravnog postupka i odlučivanje o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica može biti ovlašćen državni službenik koji ima stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine.

Uslove iz st. 2. i 3. ovog člana mora da ispunjava i zaposleni kod nosioca javnog ovlašćenja koji je ovlašćen da vodi upravni postupak i odlučuje u upravnom postupku.

Položaj državnih službenika uređuje se posebnim zakonom.

XI KANCELARIJSKO POSLOVANJE. PRIMENA ODREDABA OVOG ZAKONA

Kancelarijsko poslovanje organa državne uprave

Član 85

Kancelarijsko poslovanje obuhvata evidentiranje, čuvanje, razvrstavanje i arhiviranje materijala koji je primljen u radu organa državne uprave ili koji nastane u radu organa državne uprave i sva druga pitanja vezana za poslovanje organa državne uprave.

Kancelarijsko poslovanje uređuje se uredbom Vlade.

Primena odredaba ovog zakona

Član 86

Odredbe ovog zakona o kancelarijskom poslovanju i o položenom državnom stručnom ispitu potrebnom za vršenje poslova državne uprave primenjuju se i na službe Narodne skupštine, predsednika Republike i Vlade.

Odredbe ovog zakona o načelima delovanja organa državne uprave, javnosti rada i odnosima sa građanima, položenom državnom stručnom ispitu potrebnom za vršenje poslova državne uprave, školskoj spremi potrebnoj za dobijanje ovlašćenja za vođenje upravnog postupka i donošenje rešenja u upravnom postupku i o kancelarijskom poslovanju shodno se primenjuju na sve imaoce javnih ovlašćenja kad vrše poverene poslove državne uprave, kao i na organe autonomnih pokrajina, opština, gradova i grada Beograda u njihovom delokrugu.

XII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Primena akata Vlade donesenih do stupanja na snagu ovog zakona

Član 87

Do donošenja akata Vlade predviđenih ovim zakonom primenjuju se akti Vlade doneseni do dana stupanja na snagu ovog zakona, izuzev odredaba koje su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Položaj funkcionera

Član 88

Danom stupanja na snagu ovog zakona zamenici ministara postaju državni sekretari, a rukovodioci posebnih organizacija postaju direktori posebnih organizacija.

Do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje položaj državnih službenika Vlada postavlja i razrešava:

1) pomoćnike ministara, sekretare ministarstava, direktore organa u sastavu i pomoćnike direktora organa u sastavu, na predlog ministara;

- 2) direktore posebnih organizacija, na predlog predsednika Vlade;
- 3) zamenike i pomoćnike direktora posebnih organizacija, na predlog direktora posebnih organizacija;
- 4) načelnike upravnih okruga, na predlog ministra nadležnog za poslove uprave.

Polaganje stručnog ispita

Član 89

Do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje položaj državnih službenika, stručni ispit za rad u organima državne uprave polaže se prema Uredbi o stručnom ispitu zaposlenih u organima državne uprave ("Službeni glasnik RS", br. 80/92 i 62/01).

Obaveze polaganja stručnog ispita oslobođena su lica sa položenim pravosudnim ispitom, kao i lica sa položenim stručnim ispitom za rad u drugim organima ako program tog ispita odgovara programu stručnog ispita zaposlenih u organima državne uprave.

Do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje položaj državnih službenika radni odnos u organu državne uprave može da zasnuje i lice koje nije položilo stručni ispit, s tim što mu radni odnos prestaje po sili zakona ako ne položi ispit u roku od jedne godine od zasnivanja radnog odnosa.

Nastavljanje poverenih poslova državne uprave

Član 90

Imaoci javnih ovlašćenja nastavljaju da vrše poslove državne uprave koji su im povereni do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Obrazovanje stručnih službi upravnih okruga

Član 91

Načelnici upravnih okruga dužni su da donesu akte o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta u stručnim službama upravnih okruga u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stručne službe upravnih okruga od Uprave za zajedničke poslove republičkih organa preuće zaposlene koji su vršili poslove za potrebe okruga u sedištu okruga, odgovarajuća prava i obaveze, predmete, arhivu, opremu i sredstva, a od Ministarstva za državnu upravu i lokalnu samoupravu odgovarajuća sredstva.

Vođenje upravnog postupka s višom školskom spremom

Član 92

Zaposleni s višom školskom spremom u organima državne uprave, imaocima javnih ovlašćenja, organima autonomnih pokrajina, opština, gradova i grada Beograda mogu da vode upravni postupak i donose rešenja u upravnom postupku najduže pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja Zakona o državnoj upravi

Član 93

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o državnoj upravi ("Službeni glasnik RS", br. 20/92, 6/93, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94 i 49/99), izuzev odredaba čl. 22-37. i člana 92.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 94

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj upravi

("Sl. glasnik RS", br. 101/2007)

Član 6

Ovlašćuje se Zakonodavni odbor Narodne skupštine da utvrdi prečišćen tekst Zakona o državnoj upravi.

Član 7

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o državnoj upravi

("Sl. glasnik RS", br. 99/2014)

Prelazne i završne odredbe

Član 5

Načelnici upravnog okruga biće postavljeni u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 6

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".